

Наступна категорія, що в аналізованому нами контексті має бути розглянута, – це *інформаційна система*. Призначення такої системи полягає в раціоналізації процесів прийняття управлінських рішень; задача – комплексне забезпечення всього процесу роботи з даними, включаючи дані, пов'язані з прийняттям рішень. По своїй суті інформаційна система є системою зі збору, реєстрації, збереження, обробки й актуалізації інформаційних ресурсів, а також з генерування вихідної інформації.

Цифрову економіку складно уявити без застосування сучасних *інформаційних технологій*. Саме з їх допомогою вдається акумулювати, обробляти й інтерпретувати величезні обсяги інформаційних ресурсів, організувати комунікацію між різними суб'єктами економічних відносин, проводити низку транзакцій. На сьогодні відсутнє єдино погоджене визначення сутності інформаційних технологій. Більше того, в обігу широко використовуються поняття інформаційно-комунікаційних, цифрових, інформаційно-комп'ютерних технологій, які наділяють практично ідентичним змістом. Дана дефініція, з економічної точки зору, є більш повною та обґрунтованою. Інформаційні технології застосовуються у різних сферах господарювання економічних суб'єктів (маркетинг, банківська справа, страхування, роздрібна торгівля, громадське харчування, освіта, медицина та ін.) та в діяльності органів державної і місцевої влади (GovTech). До основних інструментів інформаційних технологій відносять: автоматизовані системи прийняття рішень, експертні системи управління, системи по роботі з клієнтами, системи підтримки, системи штучного інтелекту.

Підсумовуючи, можемо відзначити, що на наш думку, поняття цифрової економіки варто трактувати як новий тип економічної системи, у межах якої процеси виробництва, обміну, розподілу і споживання базуються на сучасних інформаційних технологій, а основні суб'єкти якої спроможні до генерації, трансферу й ефективного використання інформаційних ресурсів. Стійкий розвиток такого типу економічної системи потребує налагодження ефективного функціонування інфраструктури. Перспективним напрямом подальших досліджень вважаємо аналіз компонентного складу та особливостей розвитку інфраструктури цифрової економіки.

Нехай Д. М., студентка групи СР-191

Науковий керівник – **Хоменко І. О.**, д.е.н., професор

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

В умовах нестабільності економічної ситуації актуальне посилення впливу інноваційних, інформаційно-комунікаційних технологій, пошук нових шляхів та методів подальшого соціально-економічного розвитку підприємств. Сьогодні світова економіка зазнає серйозних змін. У сучасних ринкових умовах також відбуваються суттєві зміни, коли розвиток підприємства та саме його існування безпосередньо залежить від виробленої стратегії та методів її реалізації.

Розвиток – це питання не так того, що є, як того, що можна зробити з тим, що є. [1, с. 306] розвиток є важливою передумовою ефективного функціонування вітчизняних підприємств, значною конкурентною перевагою та гарантією успіху, а ринкове середовище його функціонування є відображенням стану та динаміки економічних та соціальних процесів у країні, підприємств та держави в цілому.

Реалії української економіки визначають взаємодію підприємства із його соціальним середовищем як пріоритетний фактор ефективного управління. Перевага надається гуманістичному підходу до управління, зростає роль суспільної корисності підприємств, що створює перспективи для розвитку окремих фірм, галузей та суспільства загалом.

Розвиток відбиває взаємозв'язок між рівнем економічного розвитку та вирішенням соціальних проблем країни та її господарюючих суб'єктів. Під цим терміном розуміється процес трансформації відносин між суб'єктами господарювання та соціальними групами населення.

Отже, соціально-економічний розвиток підприємства визначається як незворотна, спрямована та закономірна зміна системи, заснована на реалізації властивих йому механізмів самоорганізації. Розвиток системи означає її здатність до трансформації за збереження відносної стійкості та стійкості до змін.

Рушійною основою розвитку є його соціально-економічний потенціал, який розглядається як сукупність властивостей об'єкта, що вивчається, що являє собою динамічну систему, результат високоефективної, грамотної та успішної діяльності підприємства, спрямованої на отримання соціальної вигоди, економічний та екологічний ефекти [5].

Тільки одночасна наявність всіх цих властивостей відрізняє процеси розвитку з інших змін:

- кругообіг змін характеризує процеси функціонування (циклічне відтворення постійної системи функцій);

- відсутність закономірності притаманно випадкових процесів катастрофічного типу;

- за відсутності спрямованості зміни що неспроможні накопичуватися, тому процес втрачає єдину, внутрішню пов'язану лінію, характерну у розвиток.

В економічній сфері слід враховувати ознаки соціально-економічного розвитку на підприємстві:

- економічне зростання – кількісна сторона розвитку економічної системи. характеризується розширенням його масштабів (збільшення виробництва та продажів, розширення частки ринку, підвищення рівня доходів підприємства);

- структурні зрушення – це зміни, пов'язані з переходом на новітні прогресивні технології з використанням ресурсів, що сприяє покращенню кінцевих результатів діяльності підприємства;

- оновлення асортименту товарів та послуг;

- впровадження інноваційних технологій в управління;

- збільшення фізичного обсягу капіталу підприємства;

- задоволення потреб споживачів;

- схожий.

У соціальній сфері: удосконалення організаційних та соціально-психологічних умов функціонування, удосконалення корпоративної культури, забезпечення умов підвищення кваліфікації, підвищення рівня освіти та професійної підготовки кадрів та ін. Економічна сторона соціально-економічного розвитку, як правило, оцінюється за допомогою коефіцієнтів та абсолютних величин, що відображають ефективність роботи підприємства. Для оцінки соціальної складової є більш прийнятними якісні показники, що зумовлено специфікою об'єктів оцінки. Соціально-економічний розвиток компанії залежить від економічного зростання, що викликає якісні зміни в економіці, сприяє її загальному розвитку та розвитку людського капіталу, корпоративної культури.

Для успішного розвитку економічної та соціальної сфери всі дії мають бути пропорційно скоординованими. Враховуючи викладене, вважаємо за доцільне уточнити поняття соціально-економічного розвитку як здатності швидко реагувати та протидіяти внутрішнім і зовнішнім чинникам змін для забезпечення довгострокового функціонування та отримання соціальних, економічних та екологічних ефектів.

У сучасних умовах управління дослідженням проблем соціально-економічного розвитку є актуальним науковим завданням. Дослідженням встановлено, що соціально-економічний розвиток характеризується протиріччями між економічними інтересами власника та розвитком трудового потенціалу та соціальної інфраструктури підприємства. У багатьох країнах з ринковою економікою в останні століття спостерігається економічне

зростання, а разом з ним і підвищення рівня життя населення. Економіка цих країн розвивалася нерівномірно. Тому об'єктивною потребою є подальше вивчення соціально-економічного розвитку підприємства на основі його циклічності, поглиблення теорії та вдосконалення практичного інструментарію для обґрунтування напрямів розвитку промислового підприємства.

Список використаних джерел

1. Ансофф И. Стратегическое управление: [пер. с англ.]. М.: Экономика, 2009. 344 с.
2. Акофф Р. Планування майбутнього корпорації / Пер. з англ. під ред. В.И. Данілова. – Данільяна. М.: Прогрес, 1985. 328 с.
3. Бичков О. О. Соціально-економічні регулятори розвитку підприємства. Економіка та держава. № 9, 2011. С.73-77.
4. Економічний енциклопедичний словник : У 2 т. Т. 2 / За ред. С.В. Мочерного. Львів : Світ, 2006. – 568 с.
5. Запасна Л. С. Економічна сутність розвитку підприємства. URL: http://www.nbuv.gov.ua/Articles/Kultnar/knp96/knp96_33-37.pdf.
6. Навчальний економічний словник – довідник. Укладачі : В. С. Іфтемічук, В. А. Григор'єва, М. І. Манілич, Г. Д. Шутак / За наук. ред. Г. І.Башнявіна і В. С.Іфтемічука. 2-ге видання, виправлене і доповнене. Львів : «Магнолія 2006», 2007. 688 с.
7. Хоменко І. О., Садчикова І. В., Колоток М. О. Контролінг як інструмент підтримки достатнього рівня економічної безпеки та конкурентоспроможності промислового підприємства. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2021. № 2 (26). С. 25-36.
8. Хоменко І. О., Бабаченко Л. В. Взаємозв'язок маркетингової та логістичної діяльності на підприємстві. Інфраструктура ринку. 2018. № 23. С. 80-84.

Трошко А. В., здобувачка вищої освіти 3 курсу, гр. КЮ-191

Науковий керівник – **Хоменко І. О.**, д.е.н., професор

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

РОЗРОБКА І ВПРОВАДЖЕННЯ СТАРТАПІВ В УКРАЇНІ

Одним із основних факторів економічного зростання у більшості країн світу виступає впровадження інноваційних проєктів. Потреба в інноваційній діяльності обумовлена відновленням країн після світової фінансової кризи, а сучасні технологічні трансформації ефективно будуть сприяти розвитку новітніх технологій та забезпечать реалізацію цілей сталого розвитку, включаючи регіональну та транскордонну інфраструктуру.

Стартапом називається новітній проєкт, який розвивається в умовах невизначеності, забезпечує пошук економічно ефективних бізнес ідей і їх фінансування та спрямований на розроблення інноваційних товарів, послуг, технологій і виробництв [5, с. 16].

Щороку в Україні зростає кількість інноваційних ідей та прогресивних людей, які готові втілювати ці ідеї. Сервіс Startup Ranking на основі аналізу кількості стартапів країн світу, розробив рейтинг, в якому Україна у 2020 році посіла 201 місце (205 стартапів), випередивши Литву і Естонію. Перше місце в рейтингу займає США – 45 004 стартапів, друге місце у Індії – 5203 стартапів і третє у Великобританії з 4702 стартапами [6].

Український фонд стартапів за підсумками 20-го Pitch Day назвав п'ять проєктів, які отримають гранти в \$25 000. Всього на держфінансування претендувало 11 стартапів на pre-seed стадії. Переможцями пітчінг стали:

- OSBB Online – комплексне рішення для управління багатоквартирними будинками і комфортного життя їх жителів;
- ComeBack Mobility – розумні сенсори для милиць, які контролюють навантаження після захворювань і пошкоджень нижніх кінцівок;
- obitmy – сервіс і додаток для невербальної комунікації;
- LineBar – багатофункціональна технологія будівельної 3D друку, яка дозволяє будувати елементи будівель відразу з декількох матеріалів і безпосередньо на будівельному майданчику;